

UDVARHELYI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Az éhenveszők.

Nem kegyeletes dolog emberélet szomorú romjain morált prédikálni. Könnyű illeti a halottakat és mélységes sajnálat azokat, akik az élet nagy nyomorúságában nem tudnak megállni. A sorstól lesújtottat, ha létségszerűen a sirba menekül az élet zaklatásai elől, érzésünk után védelmünkbe vesszük s önkéntelenül a társadalomra tekintünk vádoló szemmel: hát ez a hatalmad? Ilyen a védelmed? Ekkora a tökéletességed?

Az emberszeretet a társadalmat vádolja. Igaza van. Ez a mi társadalmunk nem társas teremtesek szervezete, hanem érdekköröké. Az érdekeket védik intézmények és jogok, a materiát védi az állam ereje. Az emberrel nem törődik senki, csak a nyers élete részesül oltalomban. Ezzel az étellel mire jut, az az ő dolga.

Valamivel humánusabb, ugyszólván kommunisztikusabb vonás nem ártana a társadalmaknak. Valami olyasféle fölfogás, hogy a nyers élet mellett nemzeti értéknek is tekintenők annak megmaradását, melyre érdemes költeni is, többet, mint a mindennapos, alamizsnás jótékonykólt.

De ezt elismerve, ismerjük föl és tárjuk föl az egész igazságot. Ez persze nem lehet szentimentális. Nem frázis, hanem beigazolt, nemzetgazdasági igazság, hogy egy állam vagyoni életképessége egyenes arányban áll lakosainak számával. Veszteségkép sajnáljuk és megakadályozzuk a kivándorlást, mert szükségünk van munkabíró karokra. Fontos érdeknek ismerjük a népesség szaporodását és éber figyelemmel kísérjük a születések és halálozások arányait.

Már most hogy egyeztethető össze ez a fölfogás a ténnyel, hogy az emberek nem tudnak megélni? Minek kívánjuk a gyermekeink szaporodását, ha a mindennapi példa az eszkimók sokaságáról és a fókák fogyásáról szóló tételt demonstrálja? Ha az emberek nem tudnak megélni, minek szaporodjanak? Mért nem engedjük a tótokat Amerikába, mikor itt több foka jutna az itthon maradtaknak?

Aki figyelemmel kíséri az életet szociológiai nyilatkozásaiban, erre nézve meglepő tanulságokra jut. Nevezetesen nem a legszegényebb emberek halnak éhen, vagy válnak meg az étlettől a nyomorúság miatt. A szegény tót kivándorol, a szegény oláh gyaluforgácsot rág, de nem vész éhen, és nem lesz öngyilkos. Hiszen a földhöz ragadt béna-sánta koldusok is a holtukig élnek valahogy.

Ezek a nyomorultak tudnak nyomorogni és nyomorognak is, de aki, mint mondják, jobb napokat látott, aki vagy a képzettségénél, vagy a születésénél fogva akár csak egy fokkal-főlebb érzi magát a proletárnál, az már öngyilkosságra gondol ott, ahol az az egyszerűbb ember még a jólétnek bizonyos fokán érzi magát. A relativ fölfogás, hogy miből élhet meg egy ember szemben az abszolút minimummal, mely föltétlenül kijár: ez okozza az öngyilkosságot, meg az éhenveszést.

A jegyző, elvesztvén állását, föléli filléreit más jegyzői állás keresése közben. Dolgoznék, de nem talál munkát. Már tudniillik olyan munkát, amelyet keres. Tehát éhen hal. De az istenre, hogy lehet valaki annyira makacs, hogy életéhez csak úgy ragaszkodik, ha olyan formában tarthatja fenn, amiben megkezdte? Aki egyszer irodában volt, miért kell annak örökre irodában lennie, vagy meghalnia? Anyi ember hord zsákot, miért ne hordhatna egygyel több, ha már másképp nem lehet megélni?

Bankárok föbelővik magukat, mert tönkre mentek. Abból, ami nekik ilyenkor marad, tiz szegény család urnak érne magát. De nem élhetne meg úgy, mint eddig, ennél fogva a „nyomorúság“ elől szökik a halálba. A főpinczér, ha mint kávéháztulajdonos tönkrement, már nem akar visszamenni fő-

pinczérnek. Azaz azt hiszi, neki kötelessége urnak maradni, másképpen nem élhet.

Hát ez az. Az élet nyomorúságánál jobban pusztít az urbatnáság és az energia hiánya. Van egy földrés, melynek bűvös hatása van az emberekre, oda tessék nézni. A gróf, meg a bankár, ha nem föbe lövi magát, hanem Amerikába megy szerencsét próbálni, beáll pinczérnek, liftesnek és utca-szöprőnek, és megél. Hát idebaza nem tehetné meg, ha erre szánná magát? Itthon azonban nincs hozzá energiája. A közönség előítélete hat reá, az a különös, érthetetlen ragaszkodás formákhoz, amik nem kötelezők, csak megszokottak. Társadalmunk szakadozottságának végzetes hatása ez, amely megnyilatkozik az attól való irtózatban, hogy az alsóbb rétegbe süllyedjünk.

Nem, nem kell senkinek nem éhen halni, sem a halálba menekülni. Nem a nyomor kerget oda, hanem az előítélet és az élhetetlenség. Nem táplálékot kérnek az étlettől, hanem menut. Fehér kenyeret ettem eddig, nekem nem kell a barna. Ez az éhenveszők veszedelme. Az élet termékeny fa, melynek gyümölcséből meg lehet élni. De étlappal a kezében ne nyuljon senki ágaihoz, mert az élet táplál, diktálpi azonban nem enged magának.

Az önálló vámterület.

Addig festik az ördögöt a falra, míg egyszer mégis csak valójában itt lesz. Ez a gyakori mondás jut eszünkbe, midőn osztrák részről újra és újra jönnek látják az önálló vámterülettel foglalkozni és miként legközelebb az osztrák iparegyesület egy a kereskedelmi miniszteriumhoz terjesztett emlékiratában, bizonyítják azt, hogy Magyarországnak Ausztriától való elválása gazdaságilag Magyarországra nagyobb veszély, mint Ausztriára, vagyis hogy az önálló vámterület Magyarországra nagyobb károsodással járna, mint Ausztriára.

Nem szeretünk egy oly kérdéssel foglalkozni, amely tényleg nem napikérdés. Ismételten kifejtettük, hogy az önálló vámterület létesítésének kérdése 1907-ig legfőlebb az előkészület stadiumába jöhet; mert azt az eshetőséget, hogy Ausztria nem felel meg a reciprocitás követelményeinek, egy és ugyanazon uralkodó mellett, aki két államát egységes közgazdasági területnek kívánja látni és a külfölddel szemben egységes kereskedelmi politikát kíván folytatni, majdnem lehetetlennek tartjuk s így 1907-ig közgazdasági téren egységes és közös vámterület maradunk. De ha ismételten ép az osztrákok vetik föl ezt a kérdést s ép ők állítják, hogy mi magyarok innánk meg az önálló vámterület keserű levét, nem kerüljük a kérdés taglalását és ha nem is szívesen, szembe nézünk annak, aminek jönnie kell.

Az önálló vámterület nézetünk szerint Ausztriában épugy, mint Magyarországon súlyos gazdasági válságot fog okozni. Az elszakadás első esztendeiben mindkét állam erős megrázkodtatásnak lesz kitéve és mind két államban számos existenciára el fog bukni; a válság annál nagyobb lesz, minél hirtelnebb áll be az új rendezkedés; minél hatalmasabb lesz a külállamokban az elzárkózás és védelmi politika és minél nyomottabb lesz akkor véletlenül a közgazdasági helyzet az elszakadó két államban.

Képzelnék, hogy az elszakadás beállana 1902. év elején, azaz akkor, midőn Magyarországon épugy, mint Ausztriában a mezőgazdaság súlyos helyzetben van; midőn Ausztria iparosai tultermelésüknek kelendősege iránt a legnagyobb bizonytalanságban élnek; midőn az építési pangás általános; midőn Oroszország vámjait fölemeli és Németország chinai falakat készül emelni; midőn tehát a magyar gazda és a magyar mezőgazdasággal kapcsolatos összes iparok, malom-, szesz-, cukor- stb. örül, hogy Ausz-

triában talál biztos piacot, és fordítva az osztrák gyárak termelésük legnagyobb részét Magyarországon helyezhetik el, és máshol még küzdelemmel sem, hanem csak veszteséggel tarthatják meg eddigi piacukat; ha ily időben emelkednének vámsorompók az eddig szabad forgalomban volt két állam közt, az mindenesetre rendkívüli veszélyes és válságos fordulattal járna mindkét állam gazdasági állapotára. Ugyan kinek jutna ilyenkor eszébe, midőn saját magánál látná a bukásokat és a nyomort, azt mondani: de a másik félnél még nagyobbak a dulás nyomai; azok még jobban szenvednek az elszakadás sulya alatt. Egy ily politika, mely a saját nyomorát a szomszédnak még nagyobb nyomorával akarja enyhíteni, nem kellően higgadt, nem alapos, sőt nem is komoly.

Helyes közgazdasági politika mindenekelőtt a saját jólétét tüzi ki föladatul, s nem azt, hogy saját magán sebet üssön, csak azért, hogy szomszédján még nagyobb sebet üssön. Ha a közgazdasági hanyatlást el nem lehet kerülni, nincs sok vigasz abban, hogy a szomszédnak sorsa is rossz.

Ugy, amiként most az európai vámpolitika fejlődik, vagyis amikor az elzárkózás rendszere épen azoknál az országoknál kezd erősödni, amelyek eddig Magyarország mezőgazdasági terményei és Ausztria iparcikkéi számára elsőrendű piacokul szolgáltak: Ausztria épugy, mint Magyarország örülhetnek, hogy egy egységes közgazdasági területet és kölcsönös árúik számára közös vámterületet képeznek. Ha az elválás kívánsága mindig megokolt volt, most, a készülő vámpolitika mellett semmi esetre sem látszik sürgősnek és az önálló vámterület legelkesebb hivat is legalább óvatosságra inti.

Helyes közgazdasági politika, főképp Ausztriában, most legkevesebb okot talál arra, hogy az önálló vámterületet sokat hangoztassa. De ha már odaát oly nagyon szeretik festeni az ördögöt, hát jó volna egyszer egészen komolyan foglalkozni azzal, hogy ugyan mit nyernének az osztrákok azzal, ha a magyar önálló vámterület mellett mi magyarokul többet szenvednénk, mint ők osztrákokul. Azt gondolják jó szomszédaink, hogy ha a magyar terményekre, állatokra és más a mezőgazdasággal kapcsolatos cikkekre az osztrák határon vámot szednének, azzal mindjárt a magyar cikkek kivitele Ausztriába teljesen megszakad? Hisz ekkor is több osztrák tartományra mi magyarok leszünk legközelebbi eladók, akik leghamarább és legolcsóbb szállítással jutunk az osztrák piacra, sőt szarvasmarhával jövőre is kizárólag mi fogunk dominálni, mert fel nem tehető, hogy Oroszországból már csak állategészségi okokból is marhát bebocsássanak. És ha így bejutunk az osztrák tartományokba, ugyan ki fogja viselni az osztrák határokon szedett vámost? Nemde az osztrák fogyasztó, az osztrák ipar, az osztrák munkás, aki terményeinkből él. Az a hátrány, ami eképp reánk nehezednék — ha már abból a szempontból nézzük ezt a felette kényes kérdést — sokkal súlyosabb terheket róna magára az osztrák közgazdaságra s nagyon is éreztetné az elválás keserűségét épen Ausztriában.

Ezzel szemben az a vám, amelyet mi az osztrák ipar ellenében fölláttanánk, legtöbb esetben a mostani vámtételeknél sokkal kisebb lehetne, mert a magyar fejlődő ipar egész más természetű védelmet követel s ha most vámost nélkül tudott megélni s fejlődni az osztrák ipar tulságos versenyénél, a most érvényes vámost fele is már erős bástyát képezend további fejlődésére. A kisebb vámost tehát a magyar ipar támogatására elég magasok lesznek, a fogyasztóközönséget pedig az eddigi állapotnál kedvezőbb helyzetbe hozzák; az osztrákok kénytelenek lesznek a külfölddel egyenlőképp versenyre szállni a magyar piacra; meg fog szünni az az

előnyük, melylyel eddig nálunk uralkodtak; a vám erejéig fölszigazott árakkal le kellend szállniok s így az ipar terén is ők lesznek az inkább sujtottak s Magyarország fogyasztása bizonyos tekintetben olcsóbb iparcikket kap, mint milyeneket a közös vámterületen szerezhetett.

Mindezeket nem azért hozzuk föl, mintha az önálló vámterület mellett lelkesednénk; hanem azért, hogy a folytonos uszítással szemben szemébe nézzünk a kérdésnek és tájékoztassuk magunkat azokról a kérdésekről, melyeket oly könnyedén föl szokták vetni s egyoldaluan tetszés szerint ki szokták színezni.

Most is vitatjuk, hogy a közös vámterület fenntartása Magyarországnak ép úgy mint Ausztriának közgazdasági érdeke. Most is hirdetjük, hogy épen a jelenleg fejlődő nemzetközi viszonyok közt vétek volna az elválás és erős gazdasági rázkódtatással járna a félszázad óta fennálló viszony erőszakos szétbontása. Most is érthetetlennek találjuk azt, hogy épen Ausztria részéről szeretik velünk szemben fitogtatni az elszakadás káros következményeit és úgy tüntetni föl a dolgot, mintha a fővesztes e műtétnél Magyarország lenne. Most is hazafiatlannak és meggondolatlannak tekintjük azokat a folytonos izgatásokat, melyeket a tulajdonon s főképp Bécs székesfővárosában a magyar forgalom és kivitel megátalása érdekében majdnem naponként támasztanak.

De azért az önálló vámterület előkészületeivel foglalkozni szükséges. A körülmények kényszere a közös vámterület legjobb hívét is odavezeti, hogy az önálló vámterület eszméjével megbarátkozzék. Az a nehézség, melylyel az elszakadás fog járni, azok a közgazdasági következmények, melyek vele kapcsolatosak, óvatos figyelmet igényelnek. Mezőgazdaságunk, iparunk, de főképp hitelviszonyaink gondos előkészületeket tesznek szükségessé, nehogy az elszakadás pillanatában minden oldalról támasz nélkül legyenek és a nemzet gazdasági élete megdermedjen. Válságos állapotok következhetnek be s ép ezért figyelemmel kell lenni az akadályok elhárítására. Hozzá kell látni minél előbb az önálló vámterület életbeléptetésének előmunkálataihoz; legyünk készek mindennel, nehogy a súlyos napok készülélenül tanáljanak.

M—s S—r.

Törvényhatósági közgyűlés.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 12-én tartotta ez évi harmadik rendes közgyűlését, a bizottság tagjainak élénk érdeklődése mellett. A tárgysorozat legérdekesebb, illetve legfontosabb pontját a 3%-os megyeházépitési és 1½%-os tiszti nyugdíj pótdadónak a kirovása képezte. Hogy a bizottság tagjai mennyire bizalommal viseltetnek a mai közigazgatás iránt, talán mitsem kell más felemlitenünk, mint azt, hogy a 81 pontból álló és névszerinti szavazatokkal megspékelt tárgysorozat letárgyalása még öt óra előtt véget ért, a mi a békés munkálkodás, a zavartalan produkció s a lényeges dolgokban való általános egyetértés mellett bizonyít és a mellett, hogy a mi közigazgatásunk jó, gyors és igazságos.

A közgyűlésre *Hollaki* főispánt *Jung-Cseke* Lajos elnökle mellett egy bizottság hivta meg, aki elnöki megnyitójába megemlékezett *Aponyi* Albert gróf képviselőházi elnökké történt megválasztásáról és v. b. t. t. való kinevezéséről. Indítványára a törvényhatóság Apponyit feliratilag fogja üdvözölni. A tárgysorozat rendének megállapítása után, a közgyűlés megszavazta a megyeházépitési 3%-os pótdadót, ugyazintén a 1½%-os tiszti nyugdíj pótdadót. E pontnál *Ugron* Zoltán szólalt föl, aki igen helyesen találná, ha a tiszti nyugdíj-alap valami jövedelmező középületbe fektetnék be, más vármegyék mintájára. Az indítványt a nyugdíj választmány legközelebbi gyűlésén megbeszélés tárgyává fogja tenni. A házi- és gyámpénztárban kezelt különböző alapoknak a helyi pénzüzetekben való gyümölcsöző elhelyezését, névszerinti szavazással döntötték el. E pontnál ismételtén *Ugron* Zoltán szólalt föl, aki, miután az Udvarhelymegyei Takarékpénztár állami támogatásban, illetve segélyben részesül, szükségesnek találná, hogy az alispán megkeresés által módját találja annak, hogy ez intézet kamatlábát lejjebb szállítsa.

A törvényhatósági tisztújítás napját folyó hó 21-ikére tűzték ki. A megye területén előfordult elemi csapások által sujtott községek inségügyi bizottságába a következők választattak be: *Sándor* Mózes, *Dr. Lengyel* József, *Ferenczy* Gyula, *Dr. Demeter* Lőrincz, *Gálffy* Kálmán, *Benedek* Imre, *Dr.*

Válentsik Ferencz, *Ádám* Albert, *Gotthárd* János, *Szabady* Tivadar, *Németh* Albert, *Koncz* Ármin, *Soó* Gáspár, *Jung-Cseke* Lajos, *Gönczi* Lajos, *Dr. Soly* mossy Lajos, *Dr. Mezei* Ödön, *Dr. Nagy* Samn, *Dr. Török* Albert, *Becsek* Aladár, *Embery* Árpád, *Bod* Károly, *Hlatky* Miklós, *Gyarmathy* Ferencz, *Soly* mossy Endre, *Szakáts* Zoltán. A bizottság elnöke a főispán, akadályoztatása esetén az alispán. A bizottság alkalom adtán gondoskodik a segélyezés mérvéről és módjáról, s a főispán e bizottság részletes jelentése alapján fordul a miniszterhez állami segélyért.

Az egyes választások a következő eredménynyel ejtettek meg:

1. *Esküdt bírósági tagok* összeírása ellen beadandó felszólamlások elbírálására kiküldött bizottsági tagok (1897. XXXIII. t.-cz. 14. §-a. Egy évre 12 tag): 1. *Gyarmathy* Ferencz, 2. *Dr. Török* Albert, 3. *Szabó* Gergely, 4. *Menyhárt* András, 5. *Veress* Mózes, 6. *Ugron* János, 7. *Lántzky* Sándor, 8. *Dr. Kovács* Mór, 9. *Soó* Rezső, 10. *Gagyi* Lajos, 11. *Sperker* Ferencz, 12. *Gyertyánffy* Gábor.

2. *Állandó választmány* (1892. XXVI. t.-cz.): 1. *Soó* Gáspár, 2. *Biró* Áron, 3. *Bod* Károly, 4. *Diószeghy* Samu, 5. *Ferenczi* János, 6. *Gál* János, 7. *Gyarmathy* Ferencz, 8. *gróf Lázár* Ádám, 9. *Ugron* János, 10. *Dr. Nagy* Sámuel, 11. *Sándor* Mózes, 12. *Dr. Mezei* Ödön, 13. *Dr. Válentsik* Ferencz, 14. *Ádám* Albert, 15. *Dr. Török* Albert, 16. *Dr. Soly* mossy Lajos, 17. *Ajtay* János, 18. *Daniel* Károly, 19. *Gyárfás* Endre, 20. *Hlatky* Miklós, 21. *Szabó* Gergely, 22. *Lántzky* Sándor, 23. *Menyhárt* András, 24. *Németh* Albert, 25. *Sándor* Domokos, 26. *Perszián* János, 27. *Dr. Keith* Ferencz, 28. *Balázi* Sándor, 29. *Damokos* Andor, 30. *Daniel* Lajos, 31. *Jung-Cseke* Lajos, 32. *Gagyi* Lajos, 33. *Ugron* Zoltán, 34. *Br. Kemény* Béla, 35. *László* Péter, 36. *Molnár* Károly, 37. *Pálffy* Dénes, 38. *Soly* mossy Endre, 39. *Bán* Mózes, 40. *Gáspár* János bardoczi.

3. *Igazoló választmány* (1886. XXI. t.-cz. 25. §): elnök: *Dr. Nagy* Samu. a) Kinevezettek: 1. *Sándor* Mózes, 2. *Dr. Soly* mossy Lajos, 3. *Soó* Gáspár. b) Választottak: 1. *Koncz* Ármin, 2. *Bod* Károly, 3. *Menyhárt* András, 4. *Molnár* Károly, 5. *Lántzky* Sándor.

4. *Biráló választmány* (1886. XXI. t.-cz. 43. §): 1. *Br. Kemény* Béla, 2. *Gönczi* Lajos, 3. *Hlatky* Miklós, 4. *Dr. Mezei* Ödön, 5. *Szombatfalvy* Lajos.

5. *Lóavatási bizottság* Elnök: *Báró Kemény* Béla. Helyettes elnök: *Daniel* Lajos. Lóbecslők: *Gyarmathy* F., *Balázi* Sándor, *Gyárfás* Endre.

6. *A megyei árvasszék ülésén* döntő szavazattal bíró törvényhatósági bizottsági tagok (1877. XX. 178. §): 1. *Molnár* Károly, 2. *Máthé* Pál, 3. *Szombatfalvy* Lajos, 4. ifj. *Soly* mossy János, 5. *Koncz* Ármin, 6. *Sándor* Mózes, 7. *Gyertyánffy* Gábor, 8. *Dr. Török* Albert, 9. *Ferenczy* János.

7. *Központi választmány* (1874. XXXIII. t.-cz. 18. §. Titkos szavazással) 3 évre: 1. *Biró* Áron, 2. *Bod* Károly, 3. *Demeter* Lőrincz, 4. *Ferenczi* János, 5. *Kisgyörgy* Sándor, 6. *Benedek* Imre, 7. *Gálffy* Kálmán, 8. *Szombatfalvy* Lajos, 9. *Gál* János 10. *Gyárfás* Endre, 11. *Br. Kemény* Béla, 12. *Daniel* Lajos, 13. *Dr. Lengyel* József, 14. *Dr. Kassay* Albert, 15. *Ugron* Zoltán, 16. *Jung-Cseke* Lajos, 17. *Molnár* Károly, 18. *Soó* Gáspár, 19. *Németh* Albert, 20. *Hlatky* Miklós, 21. *Dr. Soly* mossy Lajos, 22. *Szabó* Gergely, 23. *Dr. Nagy* Samu, 25. *Sándor* Mózes.

8. *Vármegyei pénztárvizsgáló megbizottak*: 1. *Dr. Nagy* Samu, 2. *Dr. Soly* mossy Lajos.

9. *Közegészségügyi bizottság* (1876. XIV. t.-cz. 163. §): 1. *Dr. Lengyel* József, 2. *Ráczkői* Sámuel, 3. *Dr. Szabady* Lajos, 4. *Dr. Jankovich* Pál, 5. *Zonda* József, 6. *Licht* Gyula, 7. *Perl* Jakab, 8. *Marikovszky* Kálmán, 9. *Diószeghy* Sámuel, 10. *Haberstumpf* Károly, 11. *Koncz* Ármin, 12. *Embery* Árpád, 13. *Molnár* Károly, 14. *Sándor* Mózes, 15. *Balázi* Sándor, 16. *Szombatfalvy* Lajos, 17. *Hlatky* Miklós, 18. *Gr. Lázár* Ádám, 19. *Bod* Károly, 20. *Dr. Mezei* Ödön, 21. *Dr. Soly* mossy Lajos, 22. *Gyarmathy* Ferencz.

10. *Vármegyei mezőgazdasági bizottság*: (titkos szavazással) *Hlatky* Miklós.

11. *Járási mezőgazdasági bizottság*. Elnök: *Br. Kemény* Béla. H. elnök: *Daniel* Lajos. Tagok: 1. *Bartha* Andor, 2. *Gyarmathy* Dezső, 3. *Balázi* Sándor, 4. *Ugron* Lajos, 5. *Sperker* Ferencz, 6. *Gyárfás* Endre, 7. *Jeddi* Tamás, 8. *Ugron* Zoltán, 9. *Simó* János, 10. *Pálffy* Dénes, 11. *Binder* Mihály, 12. *Sebestyén* Mózes birtokos, 13. *Gáspár* János bardoczi.

13. *Közigazgatási bizottság*: (titkos szavazással) 1. *Sándor* Mózes, 2. *Gyarmathy* Ferencz, 3. *Nagy*

Samu, 4. *Br. Kemény* Béla, 5. *Jung-Cseke* Lajos, 6. *Ugron* János.

14. *Nyugdíj választmány*: 1. *Jung-Cseke* Lajos, 2. *Sándor* Mózes, 3. *Barabás* András, 4. *Válentsik* Ferencz.

15. *Tiszti főügyési helyettes*: *Dr. Nagy* Samu.

A közgyűlés tudomásul vette az alispán jelentését. Elfogadták Székely-Udvarhely város 1902. évi költségvetését, azonban az aszfaltjárda létesítéséről alkotott szabályrendeletet egy-két apró módosítás végett visszaküldeni határozták. A tárgysorozatban felsorolt községek költségvetéseit, zárszámadásait és szegényalap számadásait észrevétel nélkül fogadták el. A gyűlés jegyzőkönyvét, mely tegnap délelőtt gyűlésben hitelesített, *gróf Lázár* Ádám főjegyző vezette.

A gyűlés délután 5 órakor ért véget.

Ujdonságok.

A megyei tisztújítás. A vármegyei általános tisztújító közgyűlés napját a 12-ikén tartott törvhat. rendes közgyűlésben f. hó 21-ikére tűzték ki. Az ez alkalomból kibocsátott meghívó a következő: Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága a mai napon tartott rendes közgyűlésében a vármegyei tisztújító közgyűlés határnapját *f. évi december hó 21-ére* tűzvé ki, van szerencsém t. uraságot, mint a törvhatósági bizottság tagját, a fent jelzett napon d. e. 10 órakor a vármegyei ház dísztermében tartandó tisztújító közgyűlésre tisztelettel meghívni, Sz.-Udvarhely, 1901. december hó 12-én. A törvényhatóság nevében *dr. Damokos* Andor, alispán.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár. A vármegyeiek e héten tartott törvényhatósági bizottsági gyűlésében, kapcsolatosan a megyei közpénzeknek a helyi pénzüzetekbe való elhelyezésének kérdésével, *Ugron* Zoltán törvhat. biz. tag, hivatkozással a nemrégiben e helyen és lapunk nyomán egy-két napilapban napvilágot látott azon tudósításra, amely szerint az Udvarhelymegyei Takarékpénztár részvénytársaság a vármegye közönségének érdekében, a Székelyegyleti takaréknak csödbe jutása folytán valóban elismeréseméltó mentési akciót vitt és viszen keresztül — kétségbevonta e pénzüzetnek nagylelkűségét, s azt kizárólag a magas kamatok folytán előálló busás haszonnak tulajdonította. Tovább menve, a mentési akciót e pénzüzettől már csak azért is elvárhatóan véleményezte, mivel az Udvarhelymegyei Takarékpénztár az ő legjobb tudomása szerint az államtól a helyi piacon beállott gazdasági válság következtében állami támogatásban részesül, s csak morális eljárás volna e pénzüzettől, ha kamatlábát bár egy %-al lejjebb szállítaná. E pénzüzet — folytatta *Ugron* — a kereszturi piacon is állított fel irodát, s ezáltal lehetetlenné tette az *Albinának* egy pénztára ottan való felállítását, a miáltal *Keresztur* városa legfontosabb csak egy oláhcsalád letelepülésétől mentődött meg, de e járás egy %-al olcsóbb pénztől esett el. Valóban csodálkozással töltött el az, hogy e közgyűlésen *Ugron*nak ez a kijelentése nem szolgált alkalmul a szenvedélyek felveréséhez, s beszéde minden megjegyzés nélkül hangzott el. Az Udvarhelymegyei takarékpénztár — dacára e támadásnak igen jól érzi magát s egyáltalán nem szorul e védelemre, mert működése, nemes ambíciója és kifejtett munkássága által ezeken fölül áll, de ezt nem is azért tesszük, hanem kizárólag azon okból, hogy e pénztár érdemes munkásságát mi hoztuk először a nagy nyilvánosság elé. A Megyei Takarékpénztár — biztos tudomásunk van erről, — a kormánytól sem a helyi piacon a nagy csőd által előállott gazdasági krízis alkalmából kifolyólag, sem pedig bármi más okból *állami segélyben egyáltalán nem részesült* jöllehet ilyenforma ígéretek tettek neki, ami természetesen már magában e pénztár megbízhatóságának, eredményes munkásságának illetékes helyen való elismerését jelenti. És dacára ennek a Megyei Takarékpénztár a legnehezebb pillanatban pusztán öneltartozásából és önerejéből, s az eddig elé is vele összekötöttesben levő intézetek hathatós támogatásával a mentési akciót kezébe vette, amelynek folytán egy pár ezer székely család teljes tönkremenését és elzüllesztését akadályozta meg: úgy hisszük ezzel már rászolgált arra az elismerésre, a melylyel neki nemcsak mi, hanem mindazok, kik ténykedését figyelemmel kísérték, adóztak. És szükségesnek találjuk még azon körülmény felemlítését, hogy azok az adósok, kiknek a Székelytakaréknál fennálló adósságait átalvatta, azáltal hogy megmentődtek a biztos romlástól még olcsóbb pénzhez is jutottak, amennyiben a törvényes 6%-os kama-

ton felülálló kezelési költség fejében amíg ott 4%-ot fizettek, itt az mindössze 2%. Reflektálunk Ugron Zoltánnak azon megjegyzésére is, amely, mint előbb megjegyeztük, ha nem is idézett a közgyűlés termében vihart elő, de alapul szolgált a körülményekkel ismerősöknek méltó megütközésére. Bebizonyított tény, hogy az *Albina* a székelység halálos ellensége, a mely jól kipécézett tervvel, hosszú évek óta folytatja aknamunkáját, s kaparitja magához az apró székely birtokok sokaságát. S ezen állításunk igazolásául mitse említnék mást, mint azt az elszomorító körülményt, a mely éppen a kereszturi járás telekkönyvének C lapjairól sir le, t. i. a közel egymillió korona jelzálogból 100 ezer korona van éppen az *Albina* javára betáblázva, amíg az Udvarhelymegyei Takarékpénztár alig 3 ezer koronával szerepel; a fennmaradó összeg valami 28 pénzintézet között oszlik meg. És mi mellett bizonyítanak e számok akkor (és ebben Ugron Zoltán urnak nagyon tetszett tévedni), amidőn az *Albina* pénze nemhogy egy százalékkal olcsóbb volna a Megyeinél, de sőt egy százalékkal magasabb, mint éppen az *Albina* tervszerű munkájáról. Abban pedig, ellentétben Ugron Zoltánnal, hogy az *Albina* ottan, Székelykereszturon való megtelepedése által csak egy oláh család fészkelné be magát, a mi elvégre nem veszedelem, azt a véleményünket vagyunk bátrak nyilvánítani, hogy ez állítást fölöslegesnek találjuk czáfolgatni, mivel az *Albina* eddigi ténykedése és irányzata bőséges alkalmat nyújt annak megdöntésére. Végül pedig ismételen elismerésünket nyilvánítjuk a Megyei Takarékpénztár igazgatóságának, melynek ténykedései között nincs egyszem, a mely a székely gazdaság ügyének javára ne válnék, ellenben a mi eszme, ötlet vagy terv felmerült, mind a viszonyok helyes ismeretére és kitartó, hazafias érdeklődésre vall, legfőképpen pedig arra, hogy e pénztár igazgatósága és tisztviselői kara iparkodott megfelelni annak a fontos feladatnak, a mely e válságos időben reá hárult.

Egy emlékirat. A székelykereszturi Székelybor-kereskedés Részvénytársaság a Székelyegyleti takaréknak csödbe való jutása folytán, mivel ez intézetnél 53500 korona adóssága van, alaposan megrendült. A részvénytársaság igazgatósága most egy terjedelmes emlékiratot dolgozott ki, amelyben a Megyei Takarékpénztárhoz fordul segélyért, hogy ügyeit rendezhesse. Az emlékirat szerint a társaság cselekvő vagyona szemben a 84500 koronát kitevő szennvedő vagyonnal 189838 koronát teszen ki, s így az előálló maradvány 105338 korona. Erre alapítják a kérvényezők a kölcsön megadását. Az alaposan megindokolt terjedelmes memorandumot e hét első napjaiban egy bizottság fogja illetékes helyre juttatni.

A teaestély. A Nőegylet teaestélye eddigi mulatásaihoz méltóan, jókedvben, pompában és fényben zajlott 7-ikén a vármegyeház dísz és melléktermeiben. Együtt volt itt a vármegye előkelő társaságának színe-java. A közönség már hét órakor megtöltötte a termet, s ha nem is jött talán éppen akkora közönség össze, mint a megelőző évben, azouban jókedv dolgában miben sem maradt attól messze. A jelen volt hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk

Asszonyok: Barabás Andrásné, Félegyházy Antalné, Daróczy Jánosné, Gálffy Endréné, Dózsa Jakabné, öz. Kabos Károlyné, dr. Lukácsffy Istvánné, Tamás Albertné, öz. Török Pálné, Steinburg Ottóné, Pál Sándorné, dr. Szabó Károlyné, öz. Zakariás Józsefné, Pap Andrásné, Koncz Árminné, Fankovich Gyuláné, Gönczi Lajosné, dr. Válcsik Ferenczné, öz. Szarka Árpádné, dr. Damokos Andorné, Damokos Imréné, Lányi Imréné, Homolay Lajosné, dr. Mezei Ödönné, öz. Gyarmathy Sándorné, Becsek Aladárné, Fejes Áronné, dr. Kassay Albertné, Doros Györgyné, Bod Károlyné, Lántzky Sándorné, dr. Nagy Samuúé, öz. Szabó Károlyné, öz. Becsek Dánielné, Persián Jánosné, id. Solymossy Lajosné, Szakáts Zoltánné, Brestovszkyné, Demény Ferenczné, Biró Irma, Nosz Gusztávné, Dr. Solymossy Lajosné, öz. Szabady Ferenczné, Székely Dénesné, Solymossy Jánosné, Szabó Gáborné, Waldmann Lajosné, öz. Szabó Farkasné, Szabady Tivadarné, Lázárné.

Leányok: Bod Emma és Etelka, Biró Mili, Daróczy Ilona és Nina, Demény Irén és Mariska, Félegyházy Mariska, Gyarmathy Mariska, Heteyi Gabi, Koncz Lotti, Koncz Mariska, László Mariska, Lántzky Piroska, Langer Adolfin és Gusztai, Lányi Rózsika, Medgyes Emma, Madarász Irénke és Bea, Mezei Ibolyka, Nelli és Annuska, Madarász Véri, Nuricsán Erzsike, Nagy Margit, Pál Iluska és Ida,

Persián Erzsike, Roediger Erzsike, Steinburg Peppi, Solymossy Ágnes és Panna, Szabó Ilonka, Tompa Katinka és Ilon, Tamás Iluska, Varga Ida, Varró Berta és Mariska, Zágoni Gizella, Lázár Róza.

Nőegyleti gyűlés. Jótékony Nőegyletünk ma délután 2 órakor a vármegyeház I. emeleti kisebb tanácstermében a teaestély bevételeinek és kiadásainak elszámolása végett választmányi ülést tart, melyre ez uton nemcsak a választmány tagjait, hanem a teaestély rendezőbizottságának tagjait is tisztelettel meghívja az elnökség.

Kitüntetett tanító. Blájer Balázst, a sz.-udvarhelyi községi iskola egyik tevékeny tanítóját, a földmívelési m. kir. miniszter a helybeli gyümölcsfaiskola kezelésénél kifejtett buzgóságának és szorgalmának elismerésül, a földhitelintézet által adományozott 21 jutalomdíj közül egyik 200 koronás díjjal és elismerő oklevéllel tüntette ki.

Czigány Panna. Az Iparoskör kebeléből alakult műkedvelőtársaság 8-ikán, vasárnap tartotta az évadi első színiestélyét, amely alkalommal Almási 3 felvonásos népszínműve: *Czigány Panna*, került bemutatásra. Mielőtt az egyes szereplők méltatásába bocsátkoznánk, sietünk megjegyezni, és ezt örömmel tesszük, hogy a műkedvelőtársaság még a legutóbbi előadása után is olyan nagy foku előhaladást mutatott föl, egyenként és összességükben olyan ambíciót fejtettek ki, hogy valóban a legteljesebb elismeréssel járulunk hozzá ahoz a fényes és spontán tetszésnyilvánításhoz, amelylyel a helyszínen megjelent szép és nagyszámú közönség adózott. A szereplőkről csak jót mondhatunk. *Hermann Helén* a címszerepben az érdeklődés központja volt. Ugy tudjuk, *Hermann Helénnek* ez debütja volt, s dacára ennek a legnagyobb elevevességgel, hévvel játszotta végig nehéz és fárasztó szerepét. Szóló tánczeit sikkal lejtette, s énekével erős, iskolázott hangról tett bizonyosságot. Jó partnere volt ifj. *Szemerjay Károly*, mint *Marci*, aki a faluhősét sok temperamentummal játszotta meg. *Paláncz Emma* az *Ilus* szerepében vált ki, míg *Csiky Albert* a szerelmes *Ferkóban* nyújtott fölötté jó alakítást. A többi nagyobb szerepeket *Fischer Ferenczné*, *Borbély János*, *Baczó Sándor*, *Orbán János*, *Tréfa József*, *Szántó Ferencz* játszották s valóban meglepte a közönséget pontos, összevágó játéku, ami párosulva a darab bohóságával állandóan zajos jókedvben tartotta a zsufozásig megtelt nézőtér. Dacára annak, hogy a darabban mintegy 30 szereplő volt, az ensemble mi kifogásolni valót sem hagyott fenn, amit részben a rendező javára írunk föl.

A Székely Dalegylet által 1901. decz. 1-én pártoló tangjai tiszteletére rendezett Dalestélyen felülfizettek: *Damokos Andor* 6 kor., *Gyertyánffy Gábor* 2 kor., *Huber Antal* 1 kor., *Halbich Jakab* 1 kor. összesen 10 kor. Fogadják mindnyájan Dalegyletünk hálás köszönetét. *Benedek Géza* egyl. pénztárnok.

Egy hó közigazgatása. Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én tartotta *Hollaki Ártur* elnökle mellett e havi ülését, melyen a mult havi darabok nyertek elintézését. Tárgysorozat rendén elsőnek dr. *Damokos Andor* alispán tette meg jelentését. Alispáni iktatóra érkezett 1540 ügydarab, a melyből 1439 darabot intéztek el. Egy évre érvényes utlevél 76 lett kiadva. A házi pénztár váratlan vizsgálata, ugyszintén a katonai utóállások megejtettek. A törvényhatósági utak kavicsszükségleteinek házi kezelés folytán történt szállítása által 4500 korona megtakarítást értek el, a mi a telefon hálózat továbbépítésének költségei fedezésére fog fordíttatni. Az oklándi új utvonat részben befejezést nyert. E munkálatok által 71 ezer korona lett a népnek napszámban kifizetve. Jelentésével kapcsolatosan ajánlja, hogy a bizottság *Hoffmann Sándor* kir. mérnöknek, mint ez utvonat tervezőjének és a munkálatok vezetőjének jegyzői köszönetet szavazzon, amelyet a bizottság magáévá is tett. — *Barabás András* h. árvászéki elnök jelentése szerint a vármegye árvászéki iktatójára összesen 1443 ügydarab érkezett, amelyből 1174 nyert elintézését. Gyámság alatt a hó végével 10779, gondnokság alatt 789 egyén maradt. Sz.-Udvarhely város árvászékihez 106 drb. érkezett, amelyből 86-ot intéztek el. Gyámság alatt 488 egyén van. — *Dr. Kassay Albert* tb. tiszti főorvos jelenti, hogy a közegészségügyi állapot az előző hóhoz viszonyítva kedvezőtlennek volt mondható, amennyiben a heveny fertőző betegségek a megye területén járványszerűleg léptek föl; a magánorvosi gyakorlatban a légzőszervek hurutus bántalmi fordultak elő. Orvosrendőri hullavizsgálat 12 esetben tartatott. A közkórházban további ápolás alatt maradt 43 férfi 48 nő. — *Gróf Lázár Ádám* főjegyző a tanfelügyelői jelentést tette

meg. *Poppov* tanf. tollnok a tárgyalás alatt álló hó folyamán 8 iskolát látogatott meg. Bejelentette, hogy a sz.-kereszturi áll. tanítóképző igazgatója *Borbély Samu* nyugalomba vonult, s az intézet vezetésével ideiglenesen *Ujváry Mihály* tanár bízott meg. — *Diemár Károly* kir. főügyész jelentéséből kitűnt, hogy a központi fogházban 1 vizsg., 73 elítelt, a sz.-kereszturi j. b. fogházában 8 elítelt, a h.-oklándi j. b. fogházában 8 vizsg. 18 elítelt, összesen 18 vizsg. és 98 elítelt fogoly volt letartóztatva. — *Roediger Gyula* kir. h. püigazgató jelentése szerint az elmúlt hó folyamán egyenesadóban befolyt 107236.— korona, hadmentességi díjban 2575.— kor., bélyegdíj- és jogilletékben 13919.— kor., fogyasztási és italadóban 54861.— kor., dohányjüvedékben 31432 korona. — *Diószeghy Samu* kir. főmérnök jelentéséből kitűnt, hogy úgy az állami, mint a törvényhatósági utak, valamint az uttesttartozékok jók voltak, közlekedési akadály nem merült föl. Megemlékezett a házilag történt kavicsszállításnak eredményes voltáról, ugyszintén az oklánd-vargyasi új törvhat. utról. — *Zonda József* kir. állatorvos jelentése szerint az állategészségügy általában véve kedvező volt, a sertésvész megszűnt. — A tárgysorozat 61 pontból állott, amelynek tulnyomó részét adóügyi felelőbeszések képezték. A gyűlés már 11 órára véget ért.

Iparosok fillérestélye. Az Iparos önképző-egylet holnap, 16-án tartja az évadban utolsó fillérestélyét. Az estély műsora a következő: *Ferenzi Rózsika*, *Derzsi Kata*, *Tréfa József* monologizálnak, *Kállay Sándor* felolvas, *Loschdorfer Aladár* szaval. Rendezők: *Bartók Anna*, *Barthók Anna*, ifj. *Kállay József* és *Ürmösi Árpád*. A legközelebbi estély 1902. év január hó 6-ikán lesz.

Orvosi díjszabás. Az Országos Orvos-Szövetség udvarhelymegyei fiókja, f. évi június 26-án tartott közgyűlésén, eltekintve a belügyminiszter ur magasabbban megállapított orvosi díjszabásától, a lakosság ez idő szerinti nyomottabb anyagi viszonyainak megfelelőleg, Udvarhely város részére a rendelési díjak minimumát, — peres eseteken kívül, — a következőképpen határozta meg: 1. Házi orvosi évi tiszteletdíj 60 korona. 2. Látogatási díjak a betegháznál nappal: 5 egymásután következő látogatás ugyanegy betegségben 2—2 korona, azután 1—1 korona. 3. Az orvos lakásán nappal minden rendelvényért 1—1 korona. A követelés egy éven belül beszedendő.

Protestans estély. A ref. egyház egyházi értekezletének az évadi második estélye ma délután 5 órakor lesz a kollegium tornacsarnokában. A felolvasást *Szabó András* tanár fogja tartani.

Egy csunya röpirat. Egy alkalommal már örömmel fejeztük ki afölött, hogy milyen szerencse, hogy a hang ereje nem egyformán van elosztva a teremtett világban. Az elefánt például tömérdek és hasznos állat, de a hangja azért még sem hallatszik messzire. Ellenben a tücsök meglehetősen haszontalan teremtés, de véletlenül erős, bár utálatos hang jutott neki. S milyen szerencse, hogy nem akkora mint az elefánt, mert bizony ha akkora volna, meg nem maradhatna tőle senki s léha teremtményekké lenne a világ: ha ugyan egyáltalán el lehet képzelni az ilyen állapotot. Megvagyunk győződve, hogy az imént *Az udvarhelymegyei tisztviselőválasztásokhoz* címmel megjelent csunya röpirat egy ilyen léha tücsök torkából jött ki, s éppen ezért dacára annak, hogy szükkörben marad és az emberek megmosolyogják erőlködését, határozottan visszaszító látvány és méltán kelt a jóízű emberekben undorító véleményt annak szerzője felől. Az ilyen röpiratok már rég lejárták magukat, s ma már hiába ütök fel fejüket a társadalom eme parazitái, haszontalan erőlködésnek bizonyul az, nem hisznek neki, nem azután igazodnak az emberek. A jelen alkalommal felszínre került és itt szóváltott pasquill, amellyel, hogy megmosolyogni való módon kíván tisztviselőket buktatni, a szellemi szegénységnek a legelképzhetetlenebb bizonyítékát nyújtja és mindezek mellett az esetleg az ottan említett állásokra valóban és komolyan aspiráló érdekelteknek okozott kellemetlenséget. Olyan fogadatlán prókátor-féle szerepet vállalt magára, mivel akiknek érdekeit óhajtotta volna előmozdítani, épen azok botránkoztak meg rajta a legjobban, s itélték el a jó ízlésű nagy közönséggel egyetemben. A jelenség mizek dacára megszívlelendő és közérdek, hogy a társadalom sarkára álljon s a paraziták e légiójának a legkegyetlenebb hadat üzenjen, mivel végtére is közérdek, hogy a társadalmi nyavalyának ez a fajtája ne hogy felkaphasson és diadalmaskodjék. A nyílt őszinte ellenség minden körülmények között megbecsülendő és sok esetben többet ér a divatos jó

barátnál. Azonban a névtelenség homályába gyáván meghuzódó parazita aknamunkáján az erkölcsi felháborodás igazi undora vesz erőt minden tisztességesen gondolkodó emberen, ha látja, hogy a személyi gyűlölség mire képes. A névtelenség a társadalom parazitája. Van reá eset, hogy némelyek rajongnak érte — ami egészen az izlés dolga — mert a parazita bizonyos élenkséget és elevenséget okoz. Vannak és számosan vannak, kik küzdenek ellene, ami sok esetben sajna hiába való, mert az oroszlán ordit és legyőzhető, de a parazita néma és győzhetetlen. A parazita ezenkívül szemérmes is, mert a napfényt kerüli és csak a jótékony sötétségben szeret működni. És ezzel, hisszük, a mostani számalomraméltó röpiratot, ripők és gyáva szerzőjével együtt, értéke szerint becsültük és átadtuk az őket legmegilletőbb helynek, a — szemétdombnak.

Dr. Szöllösi Ödönt, Szöllösi Samu tekintélyes szeszgyáros tehetséges fiát m. hó utolsó napján avatták föl a jogtudományok tudorává Kolozsvárott.

A helyi orth. izr. fiókhitközség folyó hó 9-ikén tartotta meg évi rendes közgyűlését. Tárgysorozat rendén bemutatták a zárszámadásokat s az új tisztikart választották meg. Elnök lett *Ehrenreich* Albert, jegyző *Varga* Károly reálisk. tanár, pénztáros *Gábor* Zsigmond. A hitközség életében új korszak látszik bekövetkezni, amennyiben a következő közgyűlés napirendjére azon kérdés tüzetett ki, hogy minő módzatok közt lehetne hitközségi adót kivetni.

Tánczcal egybekötött hangverseny. Székely Dalegyletünk választmánya 1901. december 11-én tartott ülésén — 1902. február hó 1-én a vármegye-ház dísztermében tánczcal egybekötött nagyszabású hangverseny rendezését határozta. E hangversenyen a most állandó fennmaradásra alakult s a Dalegylet kiegészítő részét képező nőikar is szerepel egy önállóan, mint vegyeskarban. A férfiak zene-, zongora- és harmonium kísérettel fog előadni Gaál F. és Huber K.-tól nagyszabású művészi darabokat.

Jótékony Nőegylet alakult Parajdon f. évi december hó 1-én. Az egylet elnöke: *Dr. Kovács* Gáborné, alelnök: *Mánya* Gergelyné, pénztárnok: *Mekkei* Péterné lettek. Pénztári ellenőr: *Moldován* Ödön, jegyző: *Damó* Dénes. Az egylet célja részben a szegény iskolás gyermekek felruházása, részben pedig a községben lakó munkaképtelen szegények felségélyezése. Az egylet szervezése, megalakulása érdekében kifejtett buzgólkodásukért a fent megnevezett tisztikar után a legnagyobb érdem *Kovács* Mariskát és *Dávidházy* Vilma-t illeti meg. Az egylet humánus működésével már eleve szép reményekre jogosít s van reményünk, hogy a jövő vigasztalása minden eddigi mulasztást helyre reperál.

Az erdőőrök felleltménye. Udvarhelyvármegye közig. erdészeti bizottsága *Jung-Cseke* Lajos alelnök elnöklete mellett m. hó 24-én tartott ülésében a helybeli erdőhivatalnak előterjesztése alapján, tekintettel azon körülményre, miszerint a hatósági erdőőröket és hatósági erdőszolgákat természetben megillető tűzifa és legeltetési járandóságot, az egyes erdőbirtokosokra birtokaránylag igazságosan kivetni képtelenség anélkül, hogy ugyanakkor az erdőőrökre és erdőszolgákra ezen illetmények értéke a legtöbb esetben, azoknak az erdőőri vagy erdőszolga lakásától való távol fekvése miatt, teljesen semmivé ne váljon, elhatározott, hogy a vármegye területén állami kezelés alatt álló erdők és kopárterületek őrzésénél alkalmazott 20 hatósági erdőőr és 17 hatósági erdőszolga tűzifa és legeltetési illetménye 1903. évtől kezdve pénzértékben fog kiszolgáltatni.

Emléket az agyagfalvi réten! Lapunk mult számában ilyen czim alatt közölt adakozások közlésénél az a tévedés történt, hogy a mig az egyesek adakozásai forint értékben vannak közölve, addig az összegezés korona értékben történt. Így például *Rigler* József Ede nem 5, de 10 koronát, *Szalmássy* Béla nem 1, de 2 kor. adtak.

A Nőegylet f. hó 7-én tartott teaestélyének elszámolása. A következő sorok közlésére kérettünk föl: „Az alábbi számok a legélenkben illusztrálják az estély ritka fényes anyagi sikerét. A kezdetétől véges-végig kitartó jókedv a jó hírű elődjait is meghaladó erkölcsi sikerről tanuskodott. Pedig hiányzottak többen azok, kiktől társadalmi állásuk, anyagi helyzetüknél fogva nemcsak elvárható volna, hogy humánus egyesületünket — mely városunkban egyetlen a maga nemében és tudvalevőleg nemcsak a nyomort enyhíti, nemcsak szegény árva leánykát segít diplomához, hanem ugyyszólva egyetlen kapocs közömbös természetű és számtalan kasztot képező társaséletünkben, s minden tehetségének erejével

igyekszik estélyeit nemcsak jótékony céljaira jövedelmezőkké, de élvezetesekké is tenni — pártolják, de egyszerűen kötelessége mindazoknak, kik valóban érdemesek arra a polczra, melyre jósorsuk által elhivatva vannak. — A mint az utóbbi számban gyűjtőívünkint közölve volt, a kéregetésből begyűlt 461 k. 81 fillér. Belépő díjakból 267 k., (ebből felülfizettek: *László Mihály* 10, *Damokos Andor* 5, *Damokos Andorné*, *Dr. Lukácsffy*, *Illyés ezredes* 4—4, *Török Pálné*, *Dr. Mezey*, *Valdmann* 3—3, *Kis Ferenczné*, *Mezey Ödönné*, *Demény Ferenc*, *Czipott*, *Sterba*, *Roediger*, *Rankó*, *Dr. Válcsik* 2—2, *Pál Sándorné*, *Ferenczyné*, *Lázár*, *Bresztowszky*, *Dr. Simó*, *Szakács*, *Gáspár* I., *Solymossy L.*, *Dr. Kassay*, *Lázár*, *Florián*, *Morascher*, *Dr. Imre*, *Órnagy*, *Gyertyánffy*, *Adler kapitány*, *Lovas*, *Varga Károly* 1—1, *Gyarmathy László* és *Daniel Károly* 4—4 koronát, összesen 70 korona). — Az asztaloknál felszolgáló leányok beadtak: *Bod Etelka*, *Félegyházy Mariska*, *Lányi Rózsika*, *Mezei Ibolyka*, *Roediger Erzs*, *Szabó Ilonka* 166 k. 47 f. *Solymossy Panna*, *Varró Mariska*, *Zágoni Gizi* 99 k. 25 f. *Hetyei Gabi*, *Tompa Katinka* és *Ilona* 40 koronát. *Daróczi Ilona*, *Daróczi Nina*, *Csiszér Erzs* 36 k. 18 f. *Sátrakban* kiszolgáló hölgyek: *Homolayné*, *Válcsikné*, *Lántzky Pirokska* pezsgőből 94 k. 64 f. *Czukrástból*: *Lukácsffy Istvánné*, *Becsekúné*, *Koncz Lotti* 80 k. 08 f. *Borból*: *Dorosné*, *Szarka Árpádné*, *Medgyes Emma*, *Gyarmathy Mariska* 100 k. 10 f. *Szivarból*: *Solymossy Madarász Bea*, *Varró Berta* 66 k. 12 fill. *Demény Ferenczné* virágból: 24 k. 30 f. *Juxbazárból*: *Persian Erzsike*, *Nuricsán Erzs*, *Mezei Nellike* 28 k. 90 f. *Varga Ida* különféle tárgyak eladásából 14 koronát. *Megmaradt* ételek, italok eladásából 60 k. 20 fill. *Teasátorban* árultak: *Fejes Áronné*, *Szabady Tivadarné*, *Madarász Irén*. *Összes bevétel volt tehát 1539 k. 05 fillér*. Pénztári elszámolás szerint kiadás volt 886 k. 65 f. *Marad tehát tiszta haszon 652 k. 40 f.* Mielőtt jelen elszámolást e mindenesetre aránylag minden eddigi teaestélyt felülmúló fényes eredmény örömevel befejezném, legkedvesebb kötelességemnek ismerem a választmány hivatalos köszönetét meg-elözve mindazon hölgyeknek, kik a farsztó rendezésben, kéregetésben, árulásban, terítésben, kiszolgálásban résztvettek, különösképpen: *Steinburg Ottóné* alelnöknek, ki ez alkalommal is az egyesületi elnököt helyettesítette, bámulatraméltó kötelességtudással kitarított; *Dr. Mezey Ödönné*nek, ki mindezen fáradozásában hű társa volt; bájos, ifju rendező elnökünk *Dr. Válcsikné*nek, kinek nehéz és háládatlan munkakörét csak az méltányolhatja némileg, ki valaha az ilyen estély rendezésében részt vett; *Gyarmathyné*, *Félegyházy* és *Fankovich Gyuláné*nek, kik a büfét rendezték, s a fontebbi számok kíséretében felsorolt szépséges asszonyok és leányok gárdájának; végül *Dr. Damokos Andor* alispánnak, ki szives figyelmével, meleg érdeklődésével az est fényes sikerét a legnagyobb mértékben előmozdította, — az egyesület nevében leghálásabb köszönetemet kifejezui. Áldja meg a jóságos Isten mindnyajukat legjobb áldásával. *Dorosné*, egyleti jegyző.

Idegen dalok gyűjteménye. A *Bárd Ferenc* és testvére czég kiadásában megjelenő nagyszabású vállalat, melynek célja a külföldi dalirodalom klasszikus remekét jól énekelhető magyar fordításban közrebocsátani, megjelent a II-ik füzet *Schubert* 5 dalával. A dalok fordítása jól simul azok melodijához és igen könnyen énekelhetők. Dicéretes munkát végez egy a fordító mint a kiadó, midőn ezek kiadására vállalkoztak. Ha a közönség is oly buzga ommal fogja támogatni eme huzagpótló vállalatot, ugy nemcsak *Schubert*, de az összes angol, francia, orosz és német dalirodalom színe-java magyar szöveggel lesz kapható olcsó 60 filléres füzetekben.

Az átjáró.

(Személyek: Egy idősebb ur és a titkárja. Történik egy kis városka utcáján, fényes nappal).

Ur: ... Izé... titkár ur!
Titkár: Parancsol?!
Ur: Önnek vannak néha ötletei...
Titkár: (Szerényen) Oh! uram...
Ur: Na, csak semmi szerénykedés. Ön határozottan találékony és ötletes fiatalember. Hanem hát, látja titkár ur, gondolkozzék és találja ki, hogy hol van az az... izé...
Titkár: ??
Ur: ... az az átjáró... igen is... átjáró!
Titkár: ?!
Ur: Nos?
Titkár: !!
Ur: Nem találja ki?
Titkár: Valóban... Jó szemeim vannak, de...
Ur: Nem látja... nem is csoda. Én sem látom, pedig itt valahol átjáró van... Magával hozta a mért ónt? Nem? Pedig tudhatta volna, hogy ma hóolvadás van és kimegyünk! De hát hol is van az az átjáró?! Talán ott? Vagy itt? Ott sem. Hol van az átjáró, titkár ur! Mi! Nézzen és okoskodjék! Talán jön egy ötlete.

Titkár: Ötlet? (Homlokát törölgeti) Tényleg itt van átjáró és még sincs átjáró. Csak azt tudnám, hogy ha van, hát mért nincs, s hogy ha nincs, hát mért van... (Izgatottan). Ha pedig itt van az átjáró, miért nem látom, ha nem látom, van-e átjáró, s ha nincs, akkor hol van, ha van, akkor hol nincs... ebbe bele lehet örülni! (Egyre izgatottabban) És egyáltalán lehet-e ott átjáró, a hol nincs, és mért ne lehetne ott, a hol van, a hol nincs, mért ne lehetne...
Ur: Nos, nos!
Titkár: Ha pedig nincs átjáró, akkor miért mondják, hogy van, azt a rézenkopogóját!...
Ur: Tehát nem találta ki, hogy hol van?
Titkár: Hiszen ezt magyarázom, már egy félórát!
T-k.

A csőd szélén.

(Székely borkereskedés Részvénytársaság fontossága és esetleges elbukásának egyéb sokoldalú káros hatása mellett az elbukott Takarékpénztár betevőire való káros befolyása.)

Ma állam, társadalom szívesen munkálkodik a nemzet nehéz anyagi állapota javításán. Egyéb eszközök mellett ezen hitel- és fogyasztó szövetkezetek felállításával igyekeznek segíteni. Társadalmi uton fogyasztó szövetkezet számbamenőleg létesült Székely-Keresztur székhelyű a „Székely borkereskedés Részvénytársaság” is. Az eszme és annak megtestesítése *Ugron Gáboré* volt. Gazda- és fogyasztó közönség szolgálatára alakult. Kettős célját alapítása óta hűséggel is szolgálta. Csak megalapítása évében ezreket adott a kisküküllőmegyei szőlőtermelőknél. Folyvást székelyföldi szeszgyárakban termelt finom szeszt, jó hírű sörgyárakból beszerzett sört árusított.

A fogyasztó közönséget is hűségesen szolgálta. Vendéglői áraknál jóval jutányosabb árban, fizetési időbaladék adással, folyvást tiszta, jó minőségű italokat árusított. A helybeli vendéglősöktől sem vette el a kenyeret, miként azt többen szeretik binni, sőt kedvezményeket ezeknek is készséggel nyújtott. Rossz indulatot tehát ezek részéről sem érdemel. A vidéki, messze csiki székelyre is csak áldás lehet, ha egy közelebbi helyen, minő Keresztur, csaknem borföldi árban a szükséges bort megkapja, emellett dus választék áll rendelkezésére.

A fogyasztó közönséget csaknem 3 év óta a bor- és husfogyasztási adó bérbeírásával is szolgálja. Vendéglősökkel, fogyasztókkal mindig ember-ségesen bánt, velük sohasem izetlenkedett. Nem engedte kiszolgáltatni e téren sem egyes seftelőknek, mire pedig többen hajlandók, mellőzésével a mifajta társaságoknak. Egyébiránt vérvé kezd válni a magyarnak, neki nem kell a magyar intézmény, kedvesebb kezd lenni előtte azoké, kik őt készséggel kiszipolyazzák, szívesen elveszitenék egy kalán vízbe, kiknek nincs szívéhez kötve a haza, kiknek hátán házuk, kebelén kenyerük, kik jönnek ide, mennek oda.

Nagyszabású állami adójával, élénk vasuti, postai forgalmával az állami vagyont is növeli, tetemes pótdózával, állandó tisztviselők, munkások alkalmazásával a város, a szegény székely nép érdekét is szüntelen szolgálta. E társaság közhasznúságát csak az irigyek, kislelkűek nem látják be. Azok hát csak maradjanak a seftelők társaságában, kedves és hasznos dolog lehet azok érdekét szolgálani.

Ily általános érdek, közszükséglet szolgálás mellett is nehéz állapot elé állított e Részvénytársaság. Egyes ember akaratából ugyanis a berendezésben, felszerelésben a részvénytőkénél tovább költekezett. Emiatt a Székelyegyleti takarékpénztárnál adósságot kellett csinálnia. A Takarékpénztár azonban elbukott. Így hát Társaság az elbukott Takarékpénztár csődjébe adósságait 1902. év első hónapjaiban ki kell hogy fizesse. E miatt kölcsönért kell folyamodjék. Így hát e Részvénytársaság méltán számítható az elbukott Székelyegyleti Takarékpénztár által a legmesszebb menő kellemetlenségek elé állított azon egyének mellé, kiknek megmentésükre gyors segélyre van szükségük. Eanálfogva hitelügyei rendezhetése végett kölcsönért e Társaság is az Udvarhelymegyei Takarékpénztárhoz fordul. E pénzügyintézet az anyagi romlás elé állított oly sok szegény székely ember megmentésében hosszú idő óta legnagyobb elismerésre méltó buzgó tevékenységet fejt ki. Nem hisszük tehát, hogy e Társaság megmentését is ne eszközölné a kérendő kölcsön megadásával. Ebben pedig módja van, mert az állam a mentési actió teljes erővel és teljes mértékben való végrehetőségért és befejezésért közvetítés útján jutányos kamatláb mellett tetemes kölcsönösszeget bocsátott rendelkezésére. (Mint lapunk másik helyén is megjegyezzük, ez a hit a közönség között téves információk alapján terjedt el. Szerk.)

E kölcsön megkapását közös és sokoldalú érdekek kívánja. Így a nagy jégverés után egy kissébb jégverés bekövetkezésének utja lesz vágva, eleje lesz véve egy szép vagyonnak egy szép napon történendő vétkes elkotyázásának, ráadásul az igazgatóság anyagi tönkverésének, meg lesz mentve a részvénytőke is teljesen.

De mindenek felett Megyei Takarékpénztár a kölcsön adással nagy mértékben fogja szolgálni az elbukott Takarékpénztár betevői érdekét is és pedig azért, mert a Részvénytársaság összes adósságáért a megbukott Takarékpénztár szavatol, ez pedig nagy súlyal nehezedik a csódtömegre, kiegyenlítése pedig könnyebbé és rövidebb lebonyolításává teszi azt és a lebonyolítás kevesebbe is kerül. Másik nagy veszély abban rejlik, hogy Részvénytársaság elbukása esetén miként a többi társasági részvények, úgy az elbukott Takarékpénztár tulajdonát tevő 52000 kor. értékű részvény sem érnek semmit. Ebben is tehát 52000 kor. veszteség sujtaná a betevőket, már pedig a betevők érdekei is megvédendők lennének, a hol csak lehetséges, hiszen a hitelképes adósok máshol is kapnak kölcsönt, de a betevők betéteit az elesett Takarékpénztáron kívül senki és semmi meg nem téríti. Ez annál inkább megfontolandó, mert a betevők közt sok szolga és szolgáléány, sok elaggott, munkára képtelen ember van, kik betéteikben keserves munkával, véres verejtéssel szerzett összes vagyonukat, egyedüli életforrásukat azon hiszomben helyezték a Takarékpénztárba, véleményük szerint biztos helyre, hogy azokhoz bármikor hozzájussanak. Ezek hát azokban mindentek veszítik. Csodálkozhatni-e hát, ha ily módon szívünk csordultig van keserőséggel, szárnyaszegetten, lélekben megtörve, bizalmatlanok embertársaik iránt, sőt a legmagasabb ellenszenv, gyűlölet él kebelükben?

Ime, halvány vonásokban feltüntetve az a kép, melyből teljes mértékben leolvashatja magának a nemesen érző és gondolkozó, s mások baján nem örvendő, hanem abban résztvevő tiszta lelkű ember azt a sokoldalú csapást, melyeket e Részvénytársaság elbukása föltétlen előidézne. Ekkor csakugyan toborzékolhatnak örömeikben azon kárörvendők, más bőrén hizni szeretők, kik e Társaságnak egy vagy más érdekből, avagy éppen személyes ellenszenvből mindig halálos ellenségei voltak, kik mindent elkövettek, hogy azt berántsák a sárga földig, s jó hírnevét aláássák mindenhol. Ámde ezek maradjanak a seftelők, társaságában, éljenek velük. Mi ezekből Társaságunk nehéz helyzetében apellálunk az Udvarhelymegyei Takarékpénztárhoz, annak igazgatóságához, megyénk vezérférfiaihoz, érdemes főispánjához. De appellálunk, fordulunk érdemes képviselőinkhez is, köztük a sz. kereszturi járásához Dr. Bedő Alberthez, ki már is sokat fáradozott a Társaság ügyeiben és üdvös tanácsokkal szolgált igazgatóságának. Végezetül folyamodunk a társadalomhoz. Mindenhonnan jóakaratot, támogatást, jóindulatot várunk és kérünk. Mérlegeljék a dolgot érdemlegesen. Nyujtsanak segítséget a Társaság igazgatóságának a mentési actióban. Adja meg a megyei Takarékpénztár a megmentéshez szükséges kölcsönt. Mentsen meg egy közérdeket szolgáló nemes célú megyei székely intézményt, egy szép vagyonnak vétkes szétpallását, az igazgatóság vagyoni bukását, egy 100000 korona részvénytőkéét. Jóindulatában, fáradságában, támogatás nyújtásában sarkalja, vezesse, bírja érdemleges elhatározásra a megbukott Takarékpénztár betevői veszélyeztetett érdekei is.

A Megyei Takarékpénztár kölcsönadásával közös és sokoldalú érdeket fog szolgálni, de pénzét sem kockáztatja, biztos helyre helyezi el. Hiszen Részvénytársaságának adósságaival szemben csaknem háromszoros fedezete van. Ugy, hogy rendes menetben a vagyonból könnyedén kifogható az adósság, ki a részvénytőke, és még szép összeg marad fenn. E mellett igazgatóság tagjai is többé-kevésbé vagyoneképes emberek, de állásuknál fogva is joggal számíthatnának személyi hitelre is. Itt hát csak jóakaratra, ebből folyó tette van szükség. Teljes reményünk, hogy ez meg is lesz, azon hitünk is megvan, hogy háttérben támogatásunkra jó az állam is.

Pártoljuk a magyar intézményeket mindenhol, mindenben. Ezzel önmagunk és fajunk iránt való kötelességeinknél fogva tartozunk. Nyujtsunk segítséget azoknak, karoljuk fel azokat, ha veszély fenyegeti. Intézményeinkhez való szoros ragaszkodással fülöljük le, szegényítsük meg a magyart kiszíjolókat, kalán vízbe felfalni, olálkodni, más bőrén hizni szeretőket.

Ilyen alkalmakkal is helye van a régi székely becsület kifejezésre juttatásának. Mi szembe nézünk azzal, küzdeni fogunk érte, de veled, ha elbukunk is küzdelmünkben.

Spectator.

Kiadja Bersek D. Fia könyvnyomdája.

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy
**fodrász- és borotváló-
termemet**

a vármegyei épületéből T. **Florián Bogdán ur Kossuth-utcai házába** helyeztem át.

Főtörekvésem mint eddig, úgy ezután is odairányul, hogy újonnan berendezett hygienikus üzletemben a tisztaság, pontos és előzékeny kiszolgálás által a n. é. közönség teljes meglegedését kiérdemeljem.

Kegyes pártfogást kérve, maradtam kiváló tisztelettel

FEKETE JÓZSEF,
fodrász

Üzletáthelyezés!

Ugron Lázárné

Bethlen-utcai házának utcai emelete egészben vagy megosztva
1902. évi január hó 1-től kiadó.

A lehető legnagyobb kényelem a Tűzifát használóknak!

Apróra felvágott és hasogatott 33 centiméteres darabokban, a legjobb és a legnagyobb hőegységet adó fiatal teljesen száraz Bükk- és Gyertyánfa.

Tűzifa kapható és megrendelhető, minden időszakban:

Nagysolymosi **Koncz Árminnál,**

a gyógyszerháza mellett levő irodájában, írásban vagy szóval.

Egy összerakott nagy ölfa, melynek minden darabkája, még az apró favégek is beszállíthatnak, felvágva és hasogatva, a megrendelőnek fatartójában berakva összesen 33 korona készpénzfizetésért. Az ölfa teljes mennyiségeért — mely a felvágás előtt összerakva leméretik pontosan — szavatosságot vállalok.

Egyelőre csak egy fél vagy egész öre fogadok el megrendelést, később azonban kisebb mennyiségben is lesz mázsaszámra kapható.

Szállít felvágatlanul is, egy nagy ölet, a vevő udvarán öibe összerakva hét láb hosszú, egy öl magas és egy öl széles nagy köböt 28 koronáért.

8 köbméter fa, 2 mtr. hosszú, 2 széles és 2 magas rakásba rakva 30 kor. — 1 köbméter tűzifa, 1 mtr. hosszú, magas és széles rakásba, legalább 2 köbméter vételénél 4 kor. 80 fillér. — Tessék egy próbát tenni s bizton hiszem, hogy soha sem fog másféle fát használni mert ez a legolcsóbb fa!

Bartha András

czipész-mester

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 21. sz. (Zálogház mellett).

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe egész újonnan berendezeti férfi- és női-

← kész czipőraktárát →

és üzletáthelyiségét. A legfinomabb anyagból a legkényesebb iz. ésnek is megfelelően készít kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, jutányos árak mellett férfi-, női és gyermekcipőket. Sokoldalú tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

Karácsonyi és újévi Ajándéktárgyak felnőtteknek!

Nagy választék a legdivatosabb és szép kivitelű kina-ezüst és majolika dísz tárgyakban.

Fali díszek, auffsaszok.

Üveg, lámpa, porcellán és díszműáru raktár.

Minthogy
Pontos kiszolgálás!
Előnyös árak
áruimat legelső kézből szereztem be, azon kedvező helyzetben vagyok, hogy legjutányosabb árakkal szolgálhatok.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel szolgálatra készen

Szentpétery Sergely

fűszer-, anyag-,
festék-, porcellán- és díszműáru kereskedése
Székelyudvarhely, Piacz-tér

Eladó telek. A Bethlen-utczában egy földszinti új köház eladó. Csim e lap szerkesztőségében tudható meg.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszér, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényénél, csúznál és meghüleséknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatosságot legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerházaiban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szülők. Rudolstadt.

Raktár:

Nagysolymosi **Koncz Ármín** gyógyszerházaiban Székelyudvarhelyt.

Kitüntetve az 1900. párisi világiállításon aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb).

Hadsereg-szállításért ezüst éremmel.

STOWASSER J.

es. és kir. udvari hangszergyáros
a javított tárogató feltalálója,
BUDAPEST,

II., Lánchíd-utca 5. szám
saját házában
(a keresk. miniszterium mellett)

Hegedük vonóval
3 frttól 15 frtig
Mesterhegedük vonóval
15 frttól 300 frtig
Gordonkák vonóval
8 frttól 150 frtig.
Nagy bőgők vonóval
28 frttól 100 frtig.
Fuvolák
2 frttól 100 frtig.
Szárnykürtök, trombita, helikon
12 frttól feljebb.
Czimbalmok 35 frttól 300 frtig.
Rákóczy-tárogatók
30 frttól 60 frtig.

Elipusztíthatatlan kítinó erős hangu

hármonikák

3, 4, 5,
6, 8, 10 frttól 80 forintig.
Nagy képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Hármonikákról külön árjegyzék kéréndő.

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Fogorvos

PERL JÓZSEF

American Dentist

Amerikába kiképzett Plombeur

ide érkezett és e hó 18-ig itt időzik

Készít műfogakat és légnymatu fogsorokat vulcanitban és aranyban. — Korona és híd munka (szápadlás nélkül). Végez mindennemű fogorvosi műtéteket, u. m.: fogaknak teljesen fájdalom nélkül való kihúzását, fogak és gyökerek tömését arannyal és más jónak bizonyult tömőanyaggal.

Lakása: „BUDAPEST-szálloda“

Rendel d. a. 9-12-ig, d. u. 2-5-ig.

Orbán Nagy és Tamás

készcipő-raktára
SZÉKELYUDVARHELYTT.

== Üzlet áthelyezés! ==

Tisztelettel hozzuk a n. é. közönség tudomására, hogy készcipő-raktárunkat és cipészüzletünket a Kossuth-utcában levő **Flórián Bogdán-féle** ház eddigi kávéház helyiségebe helyeztük át. Amidőn erről szíves tudomást kérünk venni, nem mulaszthatjuk el a mélyen tisztelt összes rendelő- és vevőközönségünknek eddigi jóindulatu bizalmáért köszönetet mondani. Minden igyekezetünk teljesen odairányul, hogy előnyös összeköttetésünkkel kifolyólag, minden e szakmába vágó megrendeléseket kiváló csinnal, tartós és jutányos áru munkával teljesítsünk, s így a n. é. közönség pártfogását továbbra is kérdelemjük. — Tömeges megrendelést és a nagyérdemű közönség bizalmát kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

ORBÁN, NAGY ÉS TAMÁS
Székelyudvarhelytt.

Karácsonyi és újévi ajándékok

Gyermekjátékok.

Porcellán és üvegáruk

Valamint

Lámpák legnagyobb raktára

Drágomán cégnél
Sz.-Udvarhelytt.

ACETYLEN

világítási telepeknek berendezését, saját szabadalmi szerinti kivitelben, jóállás mellett, egy a biztos működésért, valamint szolid kivitelért, elvállal

Klemm és Nowák

acetylenvilágítási
készülékek gyára és fémöntőde
KOLOZSVART, (Pályaudvar)

Prospektusok, elismerő levelek, egy költségvetések kinyátra bérmentve küldetnek.

Mindennemű fémöntődei munkák elkészítése, ugymint cégtáblák, viz-, gáz- és gőzfelszerelési tárgyak, perselyek stb. saját vagy beküldött minta vagy rajz után, szolid kivitelben és jutányos árban elvállaltatnak.

Peronospora-fecskendők (Permorell) elismert legjobb szerkezetűek, legszolidabb kivitelben kaphatók.

Prima Ca'c. Carbiddből nagy raktár.

A világítási telepek berendezésében jártas, ügyes és szolid képviselők kerestetnek.

Csakis legdivatosabb czikkek!

BITTÓ REZSÓ

elsőrendű úridivat-, kalap-, cipők- és fehérnemű különlegességek üzlete
KOLOZSVÁR, Mátyás-király-tér 12

Ajánlja dús választékban raktáron lévő czikkeit, u. m.:

Ingek a legjobb francia szabás szerint, gallérok, kézelők, zsebkendők, lábravalók, harisnyák, valódi Jäger-féle alsóruhák. Legdivatosabb nyakkendők, ... mindenemű keztyűk, esőernyők. Sárccipők, sétabotok, utazó-czikkek.

Kocsitakarók és angol plaidek, legfinomabb szappanok, illat és pipereszerek. Belföldi, angol és olasz kalapok, cylinderek és legjobb szabásu, kézzel varrott cipők, elsőrendű budapesti cipész mestertől. Vadász, kerékpár és sport czikkek. ....

Szolid kiszolgálás! • Szabott ár!

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Csakis legdivatosabb czikkek!

Táncztanítási tanfolyam!

Simkovits József okleveles táncztanító

1902. évi január hó 1-én
nyitja meg

TÁNCZISKOLÁJÁT

a Budapest-szálló nagytermében

Már e hó 27-én a jelentkezők rendelkezésére állók.

Az érdeklődők szíves pártfogását előre is kérve, maradtam kiváló tisztelettel.

Kiadó lakások!

A főiacz-téren, egy nagyobb 3-4 vagy 5 szobás, egy kisebb 2-3 szobás, konyhás, emeletes; egy két szobás földszinti lakás, mindenik mellékkeliségekkel, azonnal kiadó és átvehető. A lakások részben újból alakítottak át és festettek ki. — Értekezhetni Koncz Ármin tulajdonos, gyógyszerésszel.

Hazai ipar! „EMKE“ padlófénymáz! Magyar gyártmány!

Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyünk **Berkes-féle**

„EMKE“ padlófénymázt,

s így elérjük, hogy kitűnő legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló közmívelődési célú szolgálunk, mert 5% az „EMKE“ javára szolgál. A Berkes-féle „EMKE“ padló-lack: **a szobapadlók fényezésére kiválóan alkalmas, mert**

- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack rögtön szárad s így a fényezett szoba 1 óra múlva használatba vehető.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack szagtalan, tehát nem kell a kellemetlen Tergetin szagot napokig a szobákban tűrni
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack mosható, s szárazra törülve fénye még fokozottabb.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack víztől nem lesz foltos, mint a többi lack.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack fényét a többi hasonló gyártmányok között legtovább tá. tja, tehát legtartósabb
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack üveg keménységűvé válik, s így legkevésbé kopik.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack szeszszel hígítható.
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack kitűnően alkalmas konyhabutorok s más erős használatnak kitett tárgyak mázolására
- A Berkes-féle EMKE szobapadló-lack a ragadós padlókat szárazzá teszi.

Gyártás és eladási főhely: **BERKES BERTALAN Nagyvárad.** — Eladási hely: Székelyudvarhelyen: **STERBA ÖDÖN** fűszerkereskedése.

„KEGYELET“

Dísztemetkezési vállalat.

Barcsay Károly
Sz.-Udvarhelyt
(Főtér)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy divatüzletemmel egybekötve, egy a mai kor igényeinek megfelelő

„Kegyület“ című Dísztemetkezési-intézetet

rendeztem be s azt a forgalomnak át is adtam.

Intézetemben elvállalok temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, egy helyben, mint vidéken.

Hogy vidéki és helybeli megbízásoknak eleget tehessek, oly formán rendezkedtem be, hogy intézőim a gázszelő feleknek akár nappal, akár éjjel mindenkor a zonnal rendelkezésére állanak.

Elvállalom templomok, kápolnák és termek, valamint egész udvarok gázszelvényeit és azok gázszelvényeibe való átalkotását, rayatalozást, növényekkel való díszítést, s egyáltalában minden kívánságot e tekintetben a fél kivánságára teljesítek.

Azon szegényeket, kik a városi tanácsból szegénységi bizonyítványt nyerne, ingyen temetem el.

Temetkezési vállalatomnál főlegem a jutányos, olcsó és pontos kiszolgálás. Ezen elveknél fogva remélem a n. é. közönség becses bizalmát megnyerhetni, miért is kérem nagybecsű bizalmát és partolását.

Kiváló tisztelettel.

BARCSAY KÁROLY dísztemetkezési intézete.